

Vergaderjaar 2006–2007

21 501-30

Raad voor Concurrentievermogen

Nr. 164

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 11 juli 2007

De vaste commissie voor Economische Zaken¹ en de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap² hebben op 21 juni 2007 overleg gevoerd met minister Van der Hoeven van Economische Zaken en minister Plasterk van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over:

- **het verslag van de Raad voor Concurrentievermogen d.d. 21 en 22 mei 2007 (21 501-30, nr. 160);**
- **de agenda voor de Raad voor Concurrentievermogen d.d. 25 juni 2007 (21 501-30, nr. 162).**

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand beknopt verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissies

Het moet de heer **Jan Jacob van Dijk** (CDA) van het hart dat de brief en de bijlage bij de agenda voor de aanstaande Raad voor Concurrentievermogen wel wat meer informatie hadden mogen bevatten. De Kamer behoort in het vervolg via een degelijke geannoteerde agenda te worden voorbereid op de thema's die gaan spelen. Ten aanzien van het Europees Instituut voor Technologie (EIT) wordt opgemerkt dat veel vooruitgang is geboekt, maar dat er nog geen besluiten zijn genomen over de onderbouwing van de financiering en het aantal op te richten Kennis en Innovatie Gemeenschappen (KIG's) in de eerste fase. Kan de minister aangeven wat dan precies het probleem is ten aanzien van de financiering? Moet het EIT volledig worden bekostigd door de Europese Unie binnen de jaarlijkse begroting of moet het additioneel gefinancierd worden? Zal Nederland nog een forse bijdrage moeten leveren?

De ontwikkeling van een Europees handvest voor het beheer van het intellectueel eigendom door kennisinstellingen (IP handvest) is een goed initiatief. In de brief wordt aangegeven dat daarmee wordt aangesloten op de Nederlandse ontwikkelingen met betrekking tot een Innovation Charter.

(PvdA), De Rooij (SP), Ouwehand (PvdD) en Dibi (GroenLinks).
Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Ferrier (CDA), Gill'ard (PvdA), Anker (ChristenUnie), Weekers (VVD), Atsma (CDA), Sterk (CDA), Vietsch (CDA), Schinkelshoek (CDA), Ten Broeke

(VVD), Van Dijken (PvdA), Hamer (PvdA), Van Dam (PvdA), Van Bommel (SP), Langkamp (SP), Dezentjé Hamming (VVD), Jonker (CDA), Fritsma (PVV), Van der Ham (D66), Nicolai (VVD), Leijten (SP), Bouchibti (PvdA), Gerken (SP), Thieme (PvdD) en Azough (GroenLinks).

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Crone (PvdA), Schreijer-Pierik (CDA), Vendrik (GroenLinks), Ten Hoopen (CDA), Roland Kortenhorst (CDA), Hessels (CDA), ondervoorzitter, Van der Ham (D66), Van Velzen (SP), Aptroot (VVD), Smeets (PvdA), Dezentjé Hamming (VVD), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), voorzitter, Irrgang (SP), Jansen (SP), Biskop (CDA), Ortega-Martijn (ChristenUnie), Blanksma-van den Heuvel (CDA), Van der Burg (VVD), Graus (PVV), Zijlstra (VVD), Besselink (PvdA), Gesthuizen (SP), Ouwehand (PvdD) en Vos (PvdA).
Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Kalma (PvdA), Jan Jacob van Dijk (CDA), Duyvendak (GroenLinks), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Kortenhorst (CDA), Rouwe (CDA), Koşer Kaya (D66), Ulenbelt (SP), Blok (VVD), Samsom (PvdA), Weekers (VVD), Van Dam (PvdA), Karabulut (SP), Luijben (SP), De Nerée tot Babberich (CDA), Cramer (ChristenUnie), Atsma (CDA), Schippers (VVD), Madlener (PVV), Neppéus (VVD), Blom (PvdA), Gerken (SP), Thieme (PvdD) en Heerts (PvdA).

² Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Van de Camp (CDA), voorzitter, Depla (PvdA), Slob (ChristenUnie), Remkes (VVD), Joldersma (CDA), Jan de Vries (CDA), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Jan Jacob van Dijk (CDA), Aptroot (VVD), Leerdam (PvdA), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), Roefs (PvdA), ondervoorzitter, Abel (SP), Van Leeuwen (SP), Verdonk (VVD), Biskop (CDA), Bosma (PVV), Pechtold (D66), Zijlstra (VVD), Jasper van Dijk (SP), Besselink

Sluiten deze initiatieven inderdaad naadloos op elkaar aan of zitten er nog verschillen tussen? De minister noemt als uitgangspunt dat het handvest een vrijwillig karakter heeft. Hoe zal moeten worden omgegaan met onenigheid tussen de lidstaten over het beheer van het intellectuele eigendom?

Nederland steunt het nastreven van synergie tussen de instrumenten van het Europese Kaderprogramma voor onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratieactiviteiten enerzijds en het Europese Cohesiebeleid (de Structuurfondsen) anderzijds. Waarom is die synergie niet eerder bewerkstelligd? Zit er wellicht een addertje onder het gras? Wat zijn de consequenties voor Nederland?

De heer Van Dijk steunt de modernisering van het Communautair douanewetboek die veel voordelen voor ondernemers zal opleveren. In de brief staat dat over een aantal onderdelen van het gemoderniseerde douanewetboek nog geen overeenstemming bestaat en dat de onderhandelingen daarover nog lopen. Welke onderdelen zijn dat dan? In de brief staat voorts dat Nederland vanaf het begin heeft gevraagd om een ambitieuzere inzet op het gebied van vereenvoudiging en modernisering. Kan dat nader worden gespecificeerd? Over welke punten bestaat dan ontevredenheid? Wat is de ultieme consequentie daarvan en wat is de inzet van Nederland op dit punt?

Naar verluidt heeft het Europees Parlement de ontwerpverordening inzake het verbod op kwik in meetinstrumenten inmiddels afgeschoten. Wat is het standpunt van de regering in dezen?

Ook mevrouw **Besselink** (PvdA) had graag meer informatie in de brief willen zien.

Het is goed dat Nederland in de onderhandelingen over het EIT een groot aantal punten heeft binnengehaald. Ook zij wil graag weten welke knelpunten er ten aanzien van de financiering liggen en hoe die zullen worden aangepakt. Er bestaan nog steeds zorgen over een te grote bureaucratie bij het EIT. In de brief staat dat in een eerste fase een Raad van Bestuur zal moeten worden aangesteld die de taak krijgt om het voorstel van de Commissie verder uit te werken teneinde halverwege 2008 met een uitgewerkt meerjarenplan te komen. Daarmee worden de zorgen over een te grote bureaucratie niet weggenomen. Kan er overigens zomaar worden gestart met een eerste fase als er nog geen duidelijkheid is over de onderbouwing van de financiering?

Wordt de Nederlandse Innovation Charter daadwerkelijk als voorbeeld gebruikt voor het Europese IP handvest of hoopt Nederland dat alleen maar? Wat is de inzet van de minister in dezen?

Zij juicht een betere afstemming tussen het Europese Kaderprogramma en de Structuurfondsen toe. In de brief staat dat het Kaderprogramma enkele nieuwe onderdelen kent die gericht zijn op kennisregio's en capaciteitsontwikkeling van achterstandsregio's. Zal de kennis die in de kennisregio's voorhanden is, ook worden aangewend ten gunste van achterstandsregio's? Wordt daarin geïnvesteerd? Vindt uitwisseling van kennis plaats, zodat het totaalplaatje wat evenwichtiger wordt? Kunnen de voordelen van deze synergie, waardoor als het ware een internationale regionale samenwerking ontstaat, beter gepromoot worden, zodat er ook een betere internationale kennisafstemming plaatsvindt? Op die manier kan worden zorggedragen voor een totaal sterk Europa.

De afstemming op het gebied van onderzoek in het Groenboek Europese onderzoeksruimte is uiteraard van groot belang. Kan de minister uitleggen wat nu precies de rol en de taak van de Europese onderzoeksruimte worden ten opzichte van het EIT? Wat is de toegevoegde waarde van de één ten opzichte van de ander?

De modernisering van het Communautair douanewetboek is een goed voorbeeld van de werking van de Europese overheid. Nederland had er inderdaad meer uit willen halen. Het is nu meer een soort verfijning

geworden, terwijl er nog geen sprake is van vernieuwing. Mevrouw Besselink is desalniettemin van mening dat Nederland zijn zegeningen op dit punt moet tellen en zal moeten instemmen met het voorstel vanuit het vertrouwen dat het gemoderniseerde douanewetboek in de praktijk een succes zal worden. Daarbij is het uiteraard van groot belang dat alle lidstaten meedoen. Hoe zal de informatieoverdracht in de toekomst plaatsvinden?

Mevrouw **Gesthuizen** (SP) constateert dat de problemen met de onderbouwing van de financiering van het EIT al langer spelen. Wanneer zal daarover overeenstemming worden bereikt? In de brief staat dat een pilot met drie KIG's in de tweede helft van 2009 van start moet gaan. Zij gaat ervan uit dat het hierbij echt gaat om pilot-KIG's en dat de ervaringen van deze eerste drie KIG's zullen worden meegenomen in de besluitvorming over de tweede fase. Wat houdt de tweede fase overigens in? De eerste fase is een soort «EIT-light». Als die een opmaat is naar een bureaucra-tisch moloch, zoals in eerste instantie voorzien, dan hoeft die eerste fase helemaal niet van de SP.

Mevrouw Gesthuizen constateert dat er ten opzichte van de vorige Raad voor Concurrentievermogen geen nieuws is over de kennisoverdracht en het IP handvest. Wat voegt het handvest nu echt toe? Zijn er in de praktijk problemen en moet er daarom een signaal worden afgegeven aan derde landen en internationale onderzoekspartners? Wordt hiermee geen tijd en moeite gestoken in een soort bezigheidstherapie?

In de bespreking van het fiche is veel kritiek geuit op het voorstel voor een gemoderniseerd douanewetboek, maar in de geannoteerde agenda is niets van die kritiek terug te vinden. Is de regering van standpunt veranderd of zijn de problemen inmiddels opgelost? Een probleem was de inkomstenderving voor Nederland als gevolg van gecentraliseerde vrijmaking. Verder ging het over strafrechtbepalingen die niet tot de bevoegdheid van Europa behoren en de verminderde invloed van lidstaten op de totstandkoming van uitvoeringsbepalingen. Self-assessment is een belangrijk onderdeel van het voorstel. Is dat niet erg fraudegevoelig? Zal het beoogde toezicht voldoende zijn? Zijn er overigens al ervaringen met self-assessment in de douanepraktijk? Mevrouw Gesthuizen realiseert zich dat het voorstel moet worden gezien als een overgang van een vergunningstelsel naar een stelsel met regels en handhaving achteraf, maar het komt op haar over dat er een situatie kan ontstaan waarin een slager zijn eigen vlees keurt. Dat moet uiteraard voorkomen worden. Zij staat in beginsel achter de onderhandelingen over het vrije verkeer van goederen en het voorstel voor een verordening over de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning, maar plaatst daarbij de kanttekening dat de eisen die aan de motivering worden gesteld, geen inperking mogen betekenen van de huidige mogelijkheden. Het huidige Nederlandse beschermingsniveau mag niet worden aangetast. Daarover moet meer duidelijkheid komen. Zij erkent dat nationale autoriteiten wellicht voor kosten komen te staan en steunt dan ook de vraag van de regering naar de gevolgen van de verordening voor de uitvoeringslasten en de bevoegdheden van de nationale toezichthouders.

Wat de nieuwe aanpak van het vrije verkeer van goederen en het voorstel voor een verordening tot vaststelling van de eisen voor accreditatie en markttoezicht betreft, is het op zichzelf niet erg dat de Raad voor Accreditatie een zelfstandig bestuursorgaan wordt. Daarmee wordt in principe ook de politieke controle groter. Wat verandert er ten opzichte van de huidige situatie en wat zal de rol van de Centrale Accreditieraad en de Raad van Toezicht Certificerende Instellingen zijn? In het niet-gereguleerde deel van de markt zijn deze twee instanties nog actief naast de Raad voor Accreditatie. Zij verlenen accreditaties voor keuringsinstanties in het private domein. Er is ten slotte nog onduidelijkheid over de aansprakelijkheid. De overheid wordt verantwoordelijk voor de accreditatie. Kan zij dan

uiteindelijk aansprakelijk worden gesteld voor een falende keuring waardoor slechte of onveilige producten op de markt zijn gebracht? Hoe wordt daar dan mee omgegaan?

De harmonisering van het exporttoezicht mag ten slotte niet ten koste gaan van het Nederlandse niveau van bescherming.

De heer **Aptroot** (VVD) is ongelukkig met de eerste fase van het EIT, waarin een voorlopige Raad van Bestuur wordt aangesteld terwijl er nog te veel onduidelijkheid is over een belangrijk punt als de financiering. Dat is toch echt de omgekeerde wereld. Pas als de financiering geregeld is, kan worden gestart met de pilot-KIG's. Kan de regering daar nog stappen tegen ondernemen?

In de vorige Raad voor Concurrentievermogen is een politiek akkoord bereikt over het voorstel voor een richtlijn over consumentenkredietovereenkomsten. De regering heeft geconstateerd dat met dit voorstel het gewenste niveau van harmonisatie niet wordt bereikt en dat de richtlijn lasten zal creëren voor kredietverleners zonder dat daar concrete voordelen voor de consument tegenover staan. Nederland heeft derhalve tegen het voorstel gestemd. Wat betekent dit voor het Nederlandse beleid? Is Nederland toch aan de Europese richtlijn gebonden? Is het voorstel gecheckt op subsidiariteit?

Het is goed dat de Europese Commissie in het kader van de implementatie van het actieplan voor de reductie van de administratieve lasten een tiental fast track voorstellen heeft uitgebracht. Kan de Kamer die voorstellen krijgen? Nederland vervult een voortrekkersrol bij de invulling van een betere regelgeving op Europees niveau. Het is inderdaad zaak dat het volgende pakket voorstellen snel beschikbaar komt.

Antwoord van de bewindslieden

De **minister van Economische Zaken** kan zich best voorstellen dat er irritatie bestaat over een gebrek aan informatie in de brief, maar die informatie op moment van schrijven gewoon nog niet beschikbaar.

In het IP handvest worden algemene principes en minimale eisen opgenomen voor het beheer van intellectueel eigendom door kennisinstellingen. Het kan dienen als een referentiekader dat op vrijwillige basis kan worden benut door samenwerkende partijen en heeft als doel het bevorderen van de exploitatie van onderzoeksresultaten en het beschermen van intellectueel eigendom. Het is in feite een soort gedragscode. Dit IP handvest heeft een Europese reikwijdte, maar het heeft ook een vrijwillig karakter. Dat houdt in dat lidstaten niet verplicht zijn om eraan deel te nemen. Het sluit aan op de Nederlandse Innovation Charter; er wordt in de EU en in Nederland dus met dezelfde uitgangspunten gewerkt. Dat is een voordeel en vergemakkelijkt het werken met partijen over de grens. Op dit moment kan overigens nog niet worden aangegeven welke verschillen er in de toekomst tussen de Innovation Charter en het IP handvest zullen zijn. Met de VSNU en VNO-NCW wordt nu gewerkt aan een nadere uitwerking van een onderdeel van de Innovation Charter die zal worden ingebracht in internationaal verband. Daarbij gaat het vooral om de verschillende goede voorbeelden van de samenwerking tussen kennisinstellingen en bedrijven op het gebied van intellectueel eigendom in Nederland. Dit moet leiden tot een soort gereedschapskist waarin de verschillende vormen van goede afspraken over die samenwerking in kaart zijn gebracht. Er wordt dus niet één bepaalde vorm van afspraken voorgeschreven.

Het is erg belangrijk dat er een synergie komt tussen het Kaderprogramma en de Structuurfondsen. Ten opzichte van de vorige programmeringsperiode is er aanleiding om de relatie tussen beide instrumenten tegen het licht te houden. Dat is allereerst de bijdrage aan de Lissabondoelstelling. Het Kaderprogramma is daarvoor op Europees niveau het instru-

ment bij uitstek, maar inmiddels heeft ook al zo'n 64% van het geld in de Structuurfondsen een relatie met de Lissabondoelstelling. Een andere aanleiding is de reikwijdte van de Structuurfondsen. De programma's in de Structuurfondsen hadden in de periode 2002–2006 betrekking op een beperkt deel van Nederland. Daarbij ging het om 15% van de totale bevolking. Nu is er sprake van een volledige dekking. Alle landsdelen komen dus in aanmerking voor de Structuurfondsen. Het voordeel daarvan is dat men niet meer tegen de begrenzing van de kleine programmegebieden aanloopt.

Er zijn inmiddels al concrete voorbeelden van de synergie tussen het Kaderprogramma en de Structuurfondsen. Die zijn vooral gericht op de investeringen van Structuurfondsen in specifieke thema's en cluster-vorming. Door die thematische keuze wordt aansluiting gezocht bij het Nederlandse innovatieprogramma en de specifieke thema's uit het Kaderprogramma waaronder ICT. Het Structuurfondsprogramma werkt dan eigenlijk complementair, omdat daarbinnen een plek kan worden gegeven aan de marktgerichte samenwerking tussen bedrijven en instellingen. De bedoeling van een verbeterde synergie is een versterking van de concurrentiepositie van de regio binnen Europa. Op die manier worden partijen in staat gesteld om beter te participeren op Europees niveau. Het is niet de bedoeling dat kennisregio's achterstandsregio's helpen en dat alle regio's op hetzelfde inzetten. In aansluiting op het Nederlandse programma «Pieken in de Delta» moet elke regio haar eigen sterke punt accentueren. Een kennisregio moet zich ook als kennisregio manifesteren. Andere regio's kunnen daar vervolgens wel bij aanhaken. Voorts kan er natuurlijk gebruik worden gemaakt van elkaars kennis en netwerken. De verbeterde coördinatie tussen het Kaderprogramma en de Structuurfondsen heeft voor Nederland tot gevolg dat de investeringen van Structuurfondsmiddelen op specifieke thema's en op de clustervorming kunnen worden gericht. Voorts is van belang dat nu voor het hele land kan worden aangesloten bij «Pieken in de Delta».

Het Groenboek Europese onderzoeksruimte is belangrijk omdat het bijdraagt aan de Lissabondoelstelling, dus aan de duurzame economische groei. Europa moet de krachten bundelen en ervoor zorgen dat de juiste randvoorwaarden voor de valorisatie en de rol van het bedrijfsleven daarin worden gecreëerd. Daarom zal Nederland blijven benadrukken dat onderzoek en resultaten niet los kunnen worden gezien van het benutten daarvan, om tot nieuwe producten, processen en innovaties te komen. De verspreiding en exploitatie van nieuwe kennis blijven derhalve van groot belang. Verder is van belang dat eerst voldoende ervaring wordt opgedaan met de bestaande initiatieven voordat weer nieuwe initiatieven worden ontwikkeld. Er zijn op dit moment nog geen concrete maatregelen op het gebied van het terugdringen van administratieve lasten. Dat blijft een belangrijk aandachtspunt voor Nederland.

De minister constateert dat er ten opzichte van het fische vooruitgang is geboekt met de modernisering van het Communautaire douanewetboek. De concepten ten aanzien van de gecentraliseerde vrijmaking en de mogelijkheid van self-assessment zijn op voorstel van Nederland toegevoegd. Deze voorstellen leiden tot een vermindering van de administratieve lasten. In Nederland zijn er al goede ervaringen mee opgedaan. De vraag is wel of een en ander zal leiden tot verschuiving van de douanerechten en de perceptiekosten. Daar moet rekening mee worden gehouden. Op dit moment is echter nog moeilijk in te schatten hoe groot die verschuivingen zullen zijn. Het voorstel zal waarschijnlijk pas in 2011/2012 in werking treden. De lidstaten zijn overeengekomen dat nog zal worden gekeken naar de eventuele gevolgen voor de douanerechten en perceptiekosten. De perceptiekosten – dat deel van de douanerechten dat een land zelf mag houden ter compensatie van de door de douane gemaakte kosten – vallen echter niet onder het douanewetboek als zodanig. Bij een politiek besluit zal derhalve een Raadsverklaring moeten worden opgenomen die moet

leiden tot goede afspraken hierover. Daar zal de inzet van de minister op gericht zijn. Nederland zou tegen gestemd hebben als die gecentraliseerde vrijmaking en de mogelijkheid van self-assessment niet zouden zijn binnengehaald. Nederland had verder ingezet op een nationale bevoegdheid ten aanzien van de strafrechtbepalingen. Ook dat punt is binnengehaald.

Het voorzitterschap heeft een akkoord bereikt met de Milieucommissie van het Europees Parlement over het verbod op kwik in meetinstrumenten. De stemming in het Europees Parlement daarover zal moeten worden afgewacht. De minister verwacht dat die stemming niet afwijkend zal zijn en dat de verordening op een volgende Raad voor Concurrentievermogen zal kunnen worden vastgesteld.

Het punt van de twee accreditatieverlenende instanties is uitgebreid besproken in het kader van een vorige Raad voor Concurrentievermogen. De overheid is altijd verantwoordelijk voor de handhaving van publieke normen ten aanzien van milieu, veiligheid en gezondheid. De overheid heeft ook altijd verantwoordelijkheid voor het testen op die punten. De vraag wie aansprakelijk is voor het op de markt brengen van een slecht product, kan alleen worden beantwoord aan de hand van concrete gevallen. Die zijn op dit moment niet voorhanden.

Nederland heeft inderdaad tegen het voorstel voor een richtlijn over consumentenkredietovereenkomsten gestemd. Nederland is toch gebonden aan die richtlijn omdat er geen sprake was van een blokkerende minderheid. Nederland kan consumenten nu helaas niet meer gericht wijzen op risico's van bepaalde kredieten als er misstanden zouden dreigen te ontstaan, bijvoorbeeld omdat de informatie onvoldoende is.

De **minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap** merkt allereerst op dat het standpunt van Nederland over het EIT altijd positief maar ook voorzichtig is geweest. Als er nu één terrein is waar de meerwaarde van de Europese samenwerking helder is, dan is dat op het gebied van wetenschap. Het Massachusetts Institute of Technology (MIT) heeft in feite als voorbeeld gediend voor het EIT. In de Verenigde Staten functioneert dat instituut uitstekend. Dat komt onder andere doordat de beste onderzoeken bij elkaar zijn gebracht, er een nadruk op technologie ligt, zodat de kennis uiteindelijk ook wordt toegepast, en er in de omgeving «spin out»-companies zijn gerealiseerd. Dat zijn bedrijven waar de kennis daadwerkelijk wordt omgezet in marktactiviteiten. Ten slotte zijn er uitstekende centra voor fundamenteel onderzoek in de directe nabijheid van het MIT, zoals Harvard, waarbij veel hoogleraren dubbele aanstellingen hebben. De minister erkent dat de werkelijkheid van de VS, waarbij mensen die werkelijk iets willen op een bepaald gebied verhuizen naar het MIT in Massachusetts, niet de werkelijkheid van Europa is. Zo werkt het in Europa nu eenmaal niet. Men heeft zich gerealiseerd dat het niet mogelijk is om al het excellente Europese wetenschappelijke onderzoek in één gebouw onder te brengen en men heeft uiteindelijk voor een andere opzet gekozen. Daarbij paste in eerste instantie een afwachtende houding. Er is op dit moment gewoon nog geen nadere informatie over de onderbouwing van de financiering van het EIT. Er is deze week druk onderhandeld. De trilog van 19 juni heeft niet tot overeenstemming tussen Europees Parlement, Raad en Commissie geleid. De verwachting is dat er op 22 juni een voorstel van het voorzitterschap en de Commissie op dat punt komt, zodat daarover op 25 juni een besluit kan worden genomen. De minister is met de heer Aptroot eens dat er pas gestart kan worden met de eerste fase als er sprake is van een solide financiering. Die eerste fase zou dus na een eventueel akkoord op 25 juni kunnen ingaan. Dan wordt er een Raad van Bestuur ingesteld. Een eventuele tweede fase zal pas van start gaan na een beslismoment in 2012. Dat besluit zal mede op basis van de ervaringen met de pilot-KIG's worden genomen.

Het EIT wordt in ieder geval uit de begroting van de Europese Unie gefinancierd. Er is geen sprake van additionele financiering door de lidstaten. Randvoorwaarden wat betreft Nederland zijn bovendien dat de financiële perspectieven niet zullen worden opengebroken en dat het niet ten koste zal gaan van de bestaande kaderprogramma's. Nederland heeft in een eerder stadium als uitgangspunt gehanteerd dat er niet meer dan 308,7 mln. zou mogen worden opgebracht voor het EIT en dat het bedrag, zo mogelijk, lager zou moeten uitvallen. Inmiddels is gebleken dat er voldoende steun is om het bedrag van 308,7 mln. te handhaven. Dat zit voor Nederland dus op de grens van het acceptabele.

In het Groenboek Europese onderzoeksruimte wordt de Europese samenwerking op onderzoeksgebied in kaart gebracht. Ook hier geldt het Amerikaanse systeem als voorbeeld. Belangrijke punten zijn grootschalige onderzoeksinfrastructurering, internationale samenwerking met derde landen, een betere coördinatie van nationale onderzoeksprogramma's en meer samenwerking bij evaluatie van onderzoeksvoorstellen. Nederland wil dat eerst voldoende ervaring wordt opgedaan met nieuwe instrumenten, zoals de ERC en vanzelfsprekend ook het EIT, voordat nieuwe instrumenten door de Commissie worden geïntroduceerd.

Nadere gedachtewisseling

De heer **Jan Jacob van Dijk** (CDA) kan zich best voorstellen dat de ministers in de brief niet heel gedetailleerd kunnen ingaan op sommige punten en dat er over andere punten nog geen volledige duidelijkheid bestaat, maar uit het antwoord in eerste termijn is nu gebleken dat er toch wel meer informatie was. Zo had het bedrag van 308,7 mln. beter in de brief kunnen worden genoemd. Ook over het Communautair douanewetboek is nu mondeling toch veel informatie verschaft. Een algemeen overleg in de Kamer ter voorbereiding van een Raad kan alleen constructief zijn als er voldoende informatie in een geannoteerde agenda wordt gegeven. In het verleden werden er wel altijd duidelijke brieven aan de Kamer gezonden.

De heer **Aptroot** (VVD) constateert dat de bewindslieden goed op koers liggen. Hij sluit zich aan bij de opmerking van de heer Van Dijk over de te geringe informatievoorziening in de stukken. Hij is ten slotte gerustgesteld dat er inderdaad pas wordt gestart met de eerste fase van het EIT als de financiering goed geregeld is.

De **minister van Economische Zaken** onderschrijft het belang van een goede informatieverzorging aan de Kamer. Daar zal in de toekomst dan ook voor worden zorggedragen.

Toezegging

De Kamer zal in de toekomst goed worden geïnformeerd over de agenda en de besluitvorming in de Raad voor Concurrentievermogen.

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Kraneveldt-van der Veen

De voorzitter van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Van de Camp

De adjunct-griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Fawcett-Hoogendam